

Akwụkwọ Daniel—Nọmba Otu Nari na Iri Asatọ na Abụọ

Njiko na Agha Amuma: Site n'oge Seleucus ochie ruo n'Ochichi ndorondoro ochichi nke uwa nke oge a

Jeff Pippenger
2024-04-12

Amaokwu nke iri na atọ na nke iri na anọ na-akọwapụta akụkọ ihe mere eme ebe Seleucus na Philip nke Masedonia nọ na-emekọrịta njiko, ha na-anọchikwa anya United States, nke bụ ndị agha nnochị anya mbụ nke Rome, Masedonia (Greece) bụkwa akara nke United Nations. N'akụkọ mmalite ahụ, njiko nke eze ugwu (Seleucus) na Philip (Greece) na-anọchi anya akụkọ ihe mere eme nke na-eduga n'Agha Panium, nke, nari afọ abụọ ka e mesiri, gbanwere aha obodo ahụ site na Panium gaa n'obodo Caesarea Philippi. Aha obodo ahụ nke nwere akụkọ abụọ abụghị ihe ncheta njiko nke Seleucus na Philip nke Masedonia.

Aha “Sizaria Filipai” sitere n'ime mgbanwe akụkọ ihe mere eme nke obodo ochie a maara dị ka Paneas ma ọ bụ Panium. A kpọrọ obodo ahụ na mbụ Paneas n'ihị idị ya nso n'ebe isi mmiri a ma ama e doro nye chi Gris a kpọrọ Pan. Isi mmiri ahụ, nke bụ ebe dị mkpa nke ofufe n'oge ochie, na-asọba banye n'Osimiri Jodan.

N'oge ochichi Eze Herod Onye Ukwu, n'ihie dị ka nari afọ nke mbụ Tupu Kraist, obodo ahụ nwetara nrụzigharị dị ukwu, e mekwara ka okè ya saa mbara ma choọ ya mma. Herod Filip, otu n'ime umụ Herod Onye Ukwu, kpọrọ ya Sizaja Filipi. O kpọrọ obodo ahụ Sizaja iji sọpuru Eze Ukwu Rom, Siza Ogotos, ma kpọrọ ya Filipi site n'aha onwe ya; ya mere, Sizaja Filipi. N'ihie ya, “Sizaja Filipi” bụ ngwakọta nke “Sizaja,” nke na-egosi nsọpuru Herod nyere Siza Ogotos, na “Filipi,” nke na-asọpuru Herod Filip.

N'uzọ amuma, a na-ejikọta Panium na nkwekọrịta etiti Seleucus na Filip nke Masedonia, nakwa njikọta etiti Siza na Herod Filip. Njikọta abụọ ahụ na-ekwu maka njikọta etiti United States na United Nations nke na-eso odida Russia nke Putin, dika Seleucus na Filip nochiri anya ya. Ha na-anọchikwakwa anya njikọta etiti Papacy, onye bụ nne, na United States, onye bụ ada, dika Siza na Filip nochiri anya ha, ndị ha abụọ bụ ndị nnochianya Rome. Ha onụ na-egosi United States na-eru “n'ofe odọ miri emi ijide aka nke ike Rome,” na-erukwa “n'ofe olulu miri emi ijikọta aka na Spiritualism.” Tupu iwu Sonda nke amaokwu nke iri na isii, e tinyelarị njikọta atọ ahụ n'onodu ya.

Panium nochiri anya etiti ofufe ndị Gris na-efe chi Pan. Isi iyi ahụ e doro nye chi Gris ahụ bụ Pan, a makwaara ya n'oge ahụ dị ka “Onu Uzọ Ámá nke Hel,” ma mgbe Jizos gara ebe ahụ, okwu Ya banyere “Onu Uzọ Ámá nke Hel,” na-akọwapụta oḡu dị n'etiti agwa ndoro ndoro ochichi na nke okpukpe nke Gris (uwa niile n'otu), na Protestantism nke ndapụ n'ezị okwukwe, nke na-eme n'ubochi ikpezụ. O bụ oḡu ahụ nke Onye Isi Ala bara uba ahụ buru uzọ malite, onye kpaliri mpaghara Grecia na amaokwu nke abụọ. O bụ oḡu mpuga nke na-emetuta uwa niile, ọ bụkwa agha ime ulọ n'ime United States.

Okpukpe nke ụwa-nile, bu okpukpe dragon ahụ, nke n'ọnọdu oge a anyị nọ bu okpukpe woke-ism. N'afọ 2020, anụ-ọhịa ahụ si n'olulu na-enweghị njedebe pụta, nke a kowara na Mkpughe isi nke iri na otu, gosiputara ike ọchịchị na nke okpukpe ya, ma gbuo mpi abụọ nke anụ-ọhịa nke ụwa. Olulu ahụ na-enweghị njedebe, n'etiti ihe ndị ọzọ, bu nke "Isi Iyi Pan" na-anọchi anya ya, nke na-enye Osimiri Jodan mmiri.

N'akụkọ ifo ndị Gris, e jikọtara Pan na ọdịdị okike, ọzara, na egwu ime obodo, ma idị adị nke isi iyi a raara nye ya nwekwara mkpa okpukpe n'etiti ndị na-eke ya. A na-egosikarị chi Pan dika onye nwere ụkwụ, mpi, na ntị nke ewu. A na-ewere Pan dika chi nke ndị ọzọ aturu na igwè anụ ụlọ, a na-egosikwa ya otutu mgbe dika chi na-egwuri egwu ma na-eme aghugho, nke na-awaghari n'ohia na n'ugwu. Onyonyo Pan dika chi nwere ụkwụ ewu kwekorọ na Daniel isi nke asato, ebe a na-anochi Gris anya site n'ewu-nwoke. Ewu bu anụ ụlọ a na-ahukarị n'Gris oge ochie, a na-ahukwa ha otutu mgbe n'ogbè ugwu, ebe e kweere na Pan na-awaghari. Nkọwa a ghorọ akukụ putara ihè nke akara ngosi Pan ma nogide na-adigide n'oru nka na n'akwukwo ndi Gris nke na-egosi chi ahụ, gunyere ego mba.

Mgbe Jisọs gara Sisaria Filipai, O kwuru kpomkwem na "Onu Uzọ Ámá nke Hel" agaghị enwe mmeri megide nzuko. A ghotara ihe Pita kwuru n'aza ajuju Jisọs n'akukọ ihe mere eme na n'omenala Ndi Kraist dika "Nkwuputa Okwukwe Ndi Kraist."

Mgbe Jisọs bjarutere n'okèala Sisaja Filipai, o juru ndi na-eso uzọ ya, si, Onye ka mmadu na-ekwu na mu onwe m, Nwa nke mmadu, bu? Ha wee si, Ufodu na-ekwu na i bu Jon Onye-na-eme-baptizim; ufodu, Ilaija; ndi ozokwa, Jeremaya, ma o bu otu n'ime ndi amuma. O siriri ha, Ma onye ka unu na-ekwu na m bu? Sajmon Pita zara, si, I bu Kraist ahụ, Okpara Chineke di ndu. Jisọs zara, si ya, Ngozi nadiiri gi, Sajmon Barjona; n'ihia na anu ahụ na obara ekpughere gi nke a, kama o bu Nna m nke no n'elugwe. Mu onwe m na-agwakwa gi, na i bu Pita, o bukwa n'elu nkume a ka m ga-ewu nzuko m; onu uzọ ámá hel agaghikwa emeriri ya. Aga m enye gi mkpisi-igodo nke alaeze elugwe; ihe o bu la i ga-eke n'ụwa ga-adikwa eke n'elugwe; ihe o bu la i ga-atoghe n'ụwa ga-adikwa atoghe n'elugwe. Mgbe ahụ, o nyere ndi na-eso uzọ ya iwu ka ha ghara igwa onye o bu la na o bu Jisọs Kraist ahụ. Matiu 16:13–20.

Akukụ Akwukwo Nso a di mkpa n'ihia na o na-anochi anya oge di oke mkpa n'ozu Jisọs na n'uto mmepe nka mmuta okpukpe Ndi Kraist. Nkwuputa Pita banyere Jisọs di ka Mezaia ahụ, Okpara nke Chineke di ndu, ka a na-ahụ dika ntọala okwukwe Ndi Kraist na nkume isi nkuku e ji wuo nzuko-nso. A na-akowa ahirijokwu ahụ bu, "n'elu nkume a ka M ga-ewu nzuko-nso m," n'omenala Katolik dika ihe na-ezo aka na Pita n'onwe ya, onye Jisọs kporo "nkume" ahụ a ga-ewu nzuko-nso n'elu ya. Nkọwa a na-abu ntọala maka isi-ibu uzọ na ikike pope na nka mmuta okpukpe Katolik.

N'ime nka mmuta okpukpe Protestant, a naghị aghota "nkume" ahụ dika ihe na-ezo aka n'onwe Pita, kama dika nkwuputa okwukwe Pita banyere Jisọs dika Mesaia na Okpara Chineke. N'echiche a, ntọala nzuko Kraist abughị Pita, kama o bu nkwuputa ahụ na Jisọs bu Kraist na Okpara Chineke. N'agbanyeghi nkowa nka mmuta okpukpe a nabatara, a na-ewere Nkwuputa Pita di na Matiu 16:13–20 dika akukụ Akwukwo Nso di n'etiti ma burukwa ntọala n'okwukwe Ndi Kraist, nke na-egosi mkpa njirimara Jisọs dika Mesaia na Okpara Chineke, ma na-ekwenyekwa ozi na ebumnuche nke nzuko Kraist.

N’isiokwu gara aga anyị gosiputara otu akụkụ sitere na **The Desire of Ages**, ebe Sister White na-akọwapụta ụfọdụ n’ime okwu ndị metụtara nleta Kraịst gara Sesaria Filipai. Otu n’ime isi ihe ọ rụturu aka na ya bụ na Kraịst wepuru ndị na-eso ụzọ ya n’ebe mmetụta ndị Juu nọ, iji nye nkuzi ndị dị na Sesaria Filipai.

“Jisọs na ndị na-eso ụzọ Ya abatala ugbo a n’otu n’ime obodo ndị dị nso na Sizaria Filipai. Ha agafela ókè Galili, banye n’ógbè ebe ikpere arụsị juputara. N’ebe a ka e wepuru ndị na-eso ụzọ ahụ n’okpuru mmetụta nchikwa nke okpukpe ndị Juu, wee mee ka ha bjaruo nso karịa n’ofufe ndị ọgọ mmụọ. N’ebe niile gbara ha gburugburu ka e gosiputara ụdị nkwenkwe ụgha ndị dị n’akụkụ nile nke ụwa. Jisọs chọrọ ka ihu ihe ndị a duru ha inwe mmetụta nke ibu ọrụ ha n’ebe ndị ọgọ mmụọ nọ. N’oge ọnụnọ Ya n’ógbè a, O gbalisiri ike ịdopu Onwe Ya n’ikuziri ndị mmadụ ihe, ka O wee nye Onwe Ya karịa nye ndị na-eso ụzọ Ya.” *The Desire of Ages*, 411.

N’ubochi Julai 18, 2020, Kraịst wepuru ndị na-eso ụzọ nke Septemba 11, 2001 n’okpuru mmetụta nke Adventizim Laodisia. Nkụda mmụọ mbụ dị n’ilu ahụ banyere umu agboghọ iri ahụ miri ami mutara nkewa nke mmeghari ahụ n’ebe nzuko ndị na-akwa emo nọ, nke a na-aga n’ihu ịgafe. E mezuru eziokwu a n’akụkọ ihe mere eme nke ndị Millaịt n’ubochi Eprel 19, 1844, ma mezukwa ya ọzọ n’ubochi Julai 18, 2020. Akụkọ ihe mere eme nke oge ichere ahụ wee malite mgbe ahụ, ọ na-ebukwa akara nke “Eziokwu” n’ime mmeghari nke mmụọ ozi mbụ na nke atọ.

Mmechuihu nke mbụ bụ nke mbụ n’ime akara ụzọ atọ, ma akụkọ ihe mere eme ahụ na-agwu n’Ihe Nkụda Mmụọ Ukwu nke Oktoba 22, 1844, nke na-anochi anya “ala ọma jijiji ukwu” nke Mkpughe isi nke iri na otu. Mmalite, mkpuruwedemede mbụ nke mkpuruwedemede Hibru, na-anochi anya mmechuihu; ngwucha kwa, mkpuruwedemede nke iri abuo na abuo nke mkpuruwedemede Hibru, na-anochikwa anya mmechuihu. Mkpuruwedemede nke iri na atọ, nke na-anochi anya nnupuisi, na-akowaputa mmechuihu nke umu agboghọ amaghị ihe, ndị na-egosiputa onodu ha furu efu mgbe oku ahụ n’etiti abali na-eme ka a mata ndị kwadebere na ndị na-akwadoghị maka nsogbu ahụ. Mkpuruwedemede iri abuo na abuo nke mkpuruwedemede Hibru na-anochi anya akara nke njikota nke Chi na mmadụ nke a na-emezu n’ime akụkọ ihe mere eme ahụ, ọ bụ ezie na akụkọ ihe mere eme nke ndị Millerite na-anochi anya Kadash mbụ, ma akụkọ ihe mere eme anyị taa na-anochi anya Kadash ikpeazu.

Ahirị abuo ahụ yiri ibe ha, ma otu na-anochi anya odida nke ndị Chineke, ebe nke ọzọ na-anochi anya mmeri nke ndị Chineke. Naanị tupu obe ahụ, Jizos kporo ndị na-eso ụzọ Ya gaa Panium, dika O si kporo ndị na-eso ụzọ Ya nke ubochi ikpeazu gaa Panium, ma n’ime ime nke a O kwere ka ndakpo olileanya wepu ndị na-eso ụzọ Ya nke ubochi ikpeazu n’okpuru “mmetuta na-achikwa” nke Adventizim Laodisia, nke “Okpukpe ndị Juu” na-anochi anya ya n’akụkọ ihe mere eme nke Matiu isi nke iri na isii. N’ime ime nke a, O mekwara ka ndị na-eso ụzọ Ya bjarukwu nso n’ikpoturu ikpere arusi n’otu oge ahụ, si otu a na-anochi anya onodu ọrụ nke ndị na-eso ụzọ Ya nke ubochi ikpeazu, ndị bi ugbo a n’ime ngosi zuru oke nke ike Setan nke usoro nkwurita okwu nke oge a na-anochi anya ya, bụ ndị a na-eji edu ụwa nile n’inata akara nke anu ohia ahụ.

Akụkọ ihe mere eme nke Sizaja Filipai kwekorọ n’akụkọ ihe mere eme nke Agha Panium, na amaokwu iri na atọ ruo iri na ise. Kraịst na ndị na-eso ụzọ Ya nọ na-eguzo n’onyinyo nke obe ahụ, na-anochite anya ndị na-eso ụzọ Ya nke ubochi ikpeazu ka ha na-eguzo n’onyinyo nke iwu ubochi

Sonde. N’ebe ahụ, n’amaokwu iri na atọ ruo iri na ise, nke bụ Sizaja Filipai, nakwa Agha Panium, nke bụ ebe anyị guzo taa, Kraịst malitere izi ndị na-eso ụzọ Ya ihe banyere ihe nke na-achọ ime n’amaokwu iri na isii.

“Ọ fọrọ nke nta ka Ọ gwa ha banyere ahụhụ ahụ nke na-echere Ya. Ma mbụ, Ọ puru naanị Ya n’ebe ọzọ, kpee ekpere ka e wee kwadebe obi ha inata okwu Ya.” *The Desire of Ages*, 411.

Tupu Kraịst agwa ndị na-eso ụzọ Ya banyere obe ahụ, Ọ buru ụzọ pụọ, ma ọ bụ na Ọ nọgide chere, si otu a kpọọ oge ichere ahụ n’ilu ahụ na n’akụkọ ihe mere eme site na Julai 18, 2020 ruo Julai 2023.

“Mgbe Ọ sonyere ha, Ọ gwaghị ha ozugbo ihe ahụ Ọ chọrọ ịkọrọ ha. Tupu Ọ mee nke a, Ọ nyere ha ohere ikwuputa okwukwe ha n’ebe Ọ nọ, ka e wee mee ka ha sie ike maka onwunwa na-abia.” *The Desire of Ages*, 411.

N’onwa Julai 2023, Onye-nwe-anyị bidoro inye ohere ka ndị metụtara ndakpọ olileanya ahụ gosi okwukwe ha. Ọ mere nke a site n’imeghe ozi Ezikiel iri atọ na asaa, nke bụ nkwenye nke ozi nke Septemba 11, 2001. Ọ bụ eri nke jikọtara oge mmechi akara site na Septemba 11, 2001 ruo n’iwu Ụka ga-abia n’oge na-adighi anya. Ọ mere nke a site n’itinye ndakpọ olileanya nke Julai 18, 2020 n’usoro eziokwu, n’ihi na ndị di njikere ihu puru imata na mmeghari ndozighari ọ bula nwere isiokwu nke na-agafe n’akụkọ nsọ puru iche ha.

N’ubochi ikpeazu, ozi nke ahuhu nke atọ bįara na Septemba 11, 2001, emesia a kposara ozi ugha banyere ahuhu nke atọ nke butere nkuda mmuo, ma ozi ahụ nke mere ka ha dighachi ndu mgbe ubochi atọ na okara gachara nke idi ndi nwuru anwu, okpukpu akoro ma gbasasia, bu ozi nke ifufe anọ ahụ, nke bukwa ahuhu nke atọ.

Ndi na-eso uzo nke ubochi ikpeazu puru ihu, ma o buru na ha ahoro ihu, na akara-uzo atọ nke mmechi nke nari puku otu na iri anọ na anọ ahụ bu otu isiokwu n’ukwu o bula, nakwa na n’ukwu nke abuo, nnupuisi nke mkpuredemede nke iri na atọ nke mkpuredemede Hibru nochiri anya ya kwadoro ozi ahụ dika “Eziokwu.” Onye-nzoputa nke abuo Onyenwe anyi nyere bu n’eziokwu ahụ bu na nkuda mmuo mbu nke mmeghari ndozighari ndi gara aga dabere na nnupuisi megide uche Chineke e kpughere, ma o bu na o bu Mozis na-ebighi nwa ya ugwu, ma o bu Uza imetu Igbe ahụ aka, ma o bu Mata na Meri inwe obi abuo banyere okwu Jizos gbasara onwu Lazaros. Naanị ahiri ndozighari nke na-akwadoghi eziokwu ahụ na nkuda mmuo mbu dabere na nnupuisi bu mmeghari ndozighari nke ndi Millairait, ma e gosikwara n’oge ahụ na akuko ihe mere eme nke ndi Millairait nwere akara-uzo di n’ime ya nke dabere n’eziokwu nke nke asato, ibu nke asaa.

Eziokwu ahụ bu na nke asato sitere n’ime asaa bu akuku di mkpa nke Mkpughe nke Jizos Kraist nke a na-emeghe ugbo a, ma mgbanwe nke mmeghari Millerite nke Filadelfia gaa n’ulo nzuko Laodisia bu akara-uzo nke kowara mgbe mmeghari Laodisia nke mmuo ozi nke atọ ga-agbanwe gaa n’ime mmeghari Filadelfia nke nari puku mmadu iri anọ na anọ. N’ihi ya, eziokwu ahụ bu na mmechuihu mbu nke ndi Millerite mezuru n’enweghi ka mmeghari ha gosi nnupuisi, nyere odiche maka otu akara-uzo ahụ n’ubochi ikpeazu ebe mmeghari Laodisia nke mmuo ozi nke atọ ga-enupu isi ma muputa mmechuihu, ma n’ime ime nke a ga-adaba n’otu ahiri na akara-uzo Millerite ahụ,

ma muputa ezi uche iji hu na mmeghari nke nari puku mmadu iri ano na ano bu nke asato ahụ, nke sitere n'ime asaa.

N'onwa Julai 2023, Onye-nwe-ayi welitere "olu n'ozara" iji kwadebe ndi Ya nke ubochi ikpeazu maka nsogbu iwu Ubochi Sode, ma ozugbo O si n'ila oge n'ekpere laghachikwute ndi na-eso uzo Ya, O nyere ha ohere ikwuputa okwukwe ha. N'ubochi Kraist no n'uwa, ozi ahụ bu baptizim Ya, ebe ahụ Jizos ghorọ Jizos Kraist. Ihe iriba ama ahụ kwekorọ na Septemba 11, 2001, a jurukwa ndi na-eso uzo Ya ihe ndi mmadu chere, e mesia juokwa ihe ndi na-eso uzo ahụ n'onwe ha chere banyere Kraist.

"Mgbe O sonyere ha, O kparaghi ozugbo ihe ahụ O chorọ ikowa ha. Tupu O mee nke a, O nyere ha ohere ikwuputa okwukwe ha n'ime Ya ka e wee mee ka ha sie ike maka onwunwa na-abia. O juru, 'Onye ka mmadu na-ekwu na mu onwe m, Nwa nke mmadu, bu?'"

"N'uzo na-ewute obi, a manyere ndi na-eso uzo ahụ ikweta na Izrel adaala n'imata Mesaja ha. N'ezie, ufodu, mgbe ha huru oru ebube Ya, ekwuputawo na O bu Okpara Devid. Igwe mmadu ndi ahụ e nyere nri na Betsaida achowo ikpasa Ya di ka eze Izrel. Otutu di njikere inara Ya dika onye amuma; ma ha ekweghi na O bu Mesaja ahụ." The Desire of Ages, 411.

Otutu n'ime ndi Adventist ekweghi na ahuhu nke ato nke Septemba 11, 2001. Ha kweere ufodu n'ime oru ebube nke Okwu amuma ahụ e gosiputara n'ime ije ahụ, ufodukwa ghotara na ozi nke Septemba 11, 2001 nwere akuku ufodu nke eziokwu, ma ha ekweghi n'ezie na nkwaputa nke Septemba 11, 2001.

E gosiputara nkwaputa nke Septemba 11, 2001 dika ihe atụ site na nkwaputa nke Ogost 11, 1840, ma Nwanyị White kwuputara nkwaputa ahụ mgbe o na-ekwu maka mmezu nke Ogost 11, 1840. O kwuru:

"N'oge ahụ kpomkwem a kporo aha, Turkey, site n'aka ndi nnochi-anyanya, nabatara nchebe nke ike ndi mmeko nke Europe, wee si otu a tinye onwe ya n'okpuru ochichi mba Ndi Kraist. Ihe omume ahụ mezuru amuma ahụ kpomkwem. Mgbe a matara nke a, igwe mmadu di ukwu kwenyesiri ike n'idi ziri ezi nke ukpuru nkowa amuma ndi Miller na ndi ha na ha so nabatara, e nyekwara mmeghari obibia ahụ mkpali di itunanya. Ndi ikom nwere omumu na onodu sonyeere Miller, ma n'ikwusa ma n'ibiputa echiche ya, ma site n'afọ 1840 ruo 1844 oru ahụ gbasara oso oso." The Great Controversy, 334, 335.

Ihe e mere ka o doo anyanya na Ogost 11, 1840 bu na echiche amuma nke Miller ziri ezi, ma nkwaputa nke Septemba 11, 2001 bu nkwenye na echiche amuma nke Future for America ziri ezi. Igwe mmadu ahụ na-enweghi nchehari n'onwa Julai nke 2023 enweghi ike, ha agaghikwa anabata ntala nke na usoro ahụ Kraist haziri, ma nyefee ya n'aka Future for America, bu n'ezie usoro nke mmiri ozuzo ikpeazu. Ma mgbe ahụ Kraist juru ndi na-eso uzo Ya ihe ha onwe ha, o bughị igwe mmadu ahụ, chere.

"Jisọs wee juo ajuju nke abuo ugbo a, nke metutara ndi na-eso uzo Ya n'onwe ha: 'Ma onye ka unu na-asị na Mu onwe M bu?' Pita zara, 'I bu Kraist ahụ, Okpara nke Chineke di ndu.'"

“Site na mmalite, Pita ekwerewo na Jizos bụ Mesaya ahụ. Otutu ndi ozo, ndi nkwusa Jon Onye Na-eme Baptizim kpata ka ha kwenye mmehie ha, ma nabata Kraist, malitere inwe obi abuo banyere ozi Jon mgbe a turu ya mkporo ma gbuo ya; ma ugbo a ha nwekwara obi abuo na Jizos bu Mesaya ahụ, onye ha noworo ogologo oge na-ele anya maka ya. Otutu n’ime ndi na-eso uzo ahụ, ndi ji inu oku n’obi atụ anya na Jizos ga-anokwasị n’ocheeze Devid, hapuru Ya mgbe ha ghotara na O nweghi ebumnobi di otu a. Ma Pita na ndi ibe ya ekweghi ihapu nkwardo ha nye Ya. Uzo agbanwe-agbanwe nke ndi toro unyaahu ma maa ikpe taa ebibighi okwukwe nke ezi onye na-eso Onye Nzoputa ahụ. Pita kwuputara, ‘Gi onwe gi bu Kraist, Okpara nke Chineke di ndu.’ O chereghị ka nsopuru ndi eze chie Onyenwe ya okpueze, kama o nabatara Ya n’ime iweda onwe Ya ala.”

“Pita egosila okwukwe nke ndi iri na abuo ahụ. Ma ndi na-eso uzo ahụ ka no nnoo anya n’ighota ozi Kraist. Mmegide na nkwo nke ndi nchujà na ndi isi, o bu ezie na o pughi ime ka ha si n’ebe Kraist no puo, ka butere ha nnukwu mgbagwoju anya. Ha ahughi uzo ha nke oma. Mmetuta nke ozuzu mbu ha, nkuzi nke ndi raba, na ike nke odinala, ka na-egbochi nghota ha banyere eziokwu. Site n’oge ruo n’oge, uzari ihè di oké onu ahia sitere n’aka Jisos na-enwukwasị ha, ma otutu mgbe ha di ka ndi na-aturu uche n’etiti onyinyo. Ma n’ubochi a, tupu e webata ha ihu na ihu n’onwunwa ukwu nke okwukwe ha, Mmuo Nso dakwasiri ha n’ike. N’oge di mkpirikpi, e mere ka anya ha si n’ihe ndi a na-ahu anya puo, ka ha lekwasị anya n’ihe ndi a na-adighi ahụ anya.’ 2 Ndi Korint 4:18. N’okpuru odidi mmadu, ha huru ebube nke Okpara Chineke.”

“Jisos zara Pita, si, ‘Ngozi nadi gi, Saimon Bar-jona: n’ihi na anu ahụ na obara ekpughegi gi ya, kama Nna M nke no n’eluigwe.’” The Desire of Ages, 412.

Nkwuputa Pita n’imata na Kraist bu Okpara Chineke zara ozugbo ajuju nnwale nke akuko ihe mere eme ahụ. Oge eruola ka Mesaja puta ihè, dika e si deputa ya n’Okwu amuma Chineke, ma o bu naani ndi nabatara eziokwu ahụ ka a ga-agunye n’etiti ndi okwu Pita nochiri anya ha. Pita na-anochi anya ndi nabatara ozi e hiwere n’abali iri na otu nke Septemba, 2001, ma ndi na-ekwuputa na Jizos bu Okpara Chineke. “Pita ekwuputawo okwukwe nke mmadu iri na abuo ahụ,” ndi mmadu iri na abuo ahụ o nochiri anya ha bu ndi puku mmadu nari otu na iri ano na ano. N’ihi nke a, Kraist gbanwere aha Pita site na Saimon Baa-jona gaa n’aha Pita n’akuku Akwukwo Nso ahụ.

“Aha bu ‘Simon’ putara ‘onye na-anu ihe,’ ma ‘bar’ putara ‘nwa nke,’ ma Jonah putara ‘nduru.’ Simon nochiri anya ndi nuru ozi nke nduru ahụ, nke nochiri anya eziokwu ndi metutara baptizim nke Jizos, mgbe O ghoru Kraist, e tere ya mmanu na ike, dika e si n’uzo ihe nnochianya gosi ya site n’ida Mmuo Nso n’udi nduru.”

Ahiri mmeghari ahụ na-aga n’usoro kwekoro ibe ha, Jon na-anochi anya ndi Milerait, bu ndi riri obere akwukwo ahụ n’ubochi Ogost 11, 1840. Jeremaja na-adako na ihe omume ahụ, ma mgbe o riri obere akwukwo ahụ, e wee kpoo ya aha Chineke.

A huru okwu-Gi, m wee rie ha; okwu-Gi ghoru m onu na inuri nke obi m: n’ihi na a kpoo m aha-Gi, O Onyenwe anyi Chineke nke usuu ndi agha. Jeremiah 15:16.

Mgbe Onyenweanyi batara n'ogbugba-ndu na Abram, O gbanwere aha ya buru Abraham, dika O mere Sarai na Jekob. Ngbanwe aha na-anochi anya mmekorita ogbugba-ndu, ma n'akara-uzo ahụ ebe ihe nnochianya nke Chineke na-aridata, ndi nke Chineke ga-eri ozi ahụ, banye n'ogbugba-ndu, a ga-agbanwekwa aha ha mgbe ahụ. Dika onye nnochia anya nke ndi na-eso uzo n'oge Kraist, Saimon Bar-jona nochiri anya ndi "nuru" ozi nke "nduru."

Mgbe o nyere ama na o ghotara na n'ebe akara-uzo ahụ Jizos ghorọ Kraist, na na O bu Okpara Chineke, na ihe niile nke ahụ putara, Kraist wee gbanwee aha ya buru Pita. O kwuputara ozi ahụ nke ndi ogbugba-ndu nke Kraist nke akuko ihe mere eme ahụ nabatara, ma n'ime ime otu ahụ o gosikwara n'onyinyo otu nari puku na iri anọ na anọ nke ubochi ikpezụ.

Mkpuruedemede "P" bu mkpuruedemede nke iri na isii n'alfabet Bekee, mkpuruedemede "E" bu mkpuruedemede nke ise n'alfabet ahụ, mkpuruedemede "T" bu mkpuruedemede nke iri abuo, a kpoghariri mkpuruedemede "E", aha ahụ wee kwusi na mkpuruedemede "R" nke bu mkpuruedemede nke iri na asato. Iri na isii "ugboro" ise, "ugboro" iri abuo, "ugboro" ise, "ugboro" iri na asato ha otu nari puku na puku iri anọ na anọ. Onye Okasusu Di Ebube ahụ gwara Pita okwu n'asusu Hibru, e dekwara Agba Oheru n'asusu Grik, ndi ntughari nke King James Version wee meputa Agba Oheru n'asusu Bekee.

N'agbanyeghi nzokwu ato nke asusu di iche iche, Kraist, onye bu Okpara Chineke, Okachamara Asusu Di Ebube, na Onye Ogugu Onu Ogugu Di Ebube, debere ihe atu nke aka akara nke puku mmadu otu nari na iri anọ na anọ n'isi nke iri na isii nke Matiu, nke kwekoru na Agha Panium, na nleta Ya na Kesaeria Filipai. O mere nke a site n'iji ochichi Ya n'elu asusu na onugugu, n'ihia na O bu ma Palmoni (Onye Ogugu Onu Ogugu Di Ebube), ma Okwu ahụ (Okachamara Asusu Di Ebube).

Anyi ga-aga n'ihu n'omumu a n'isiokwu na-esonu.

"The di ihe di ka puku afu abuo gara aga, a nuru olu nke ihe omimi di ukwu putara n'eluigwe, site n'ocheeze Chineke, si, 'Lee, abiam.' 'Aja na onyinye i choghi, ma i kwadoom ahụ.... Lee, abiam (n'akwukwo mpiakota e dere maka M,) ime uche Gi, O Chineke.' Ndi Hibru 10:5-7. N'okwu ndi a ka a na-ekwuputa mmezu nke nzube ahụ e zoro ezo kemgbe ebighi ebi. Kraist no na njikere ileta uwa anyi ma buru onye e mere anu ahụ. O siri, 'I kwadoom ahụ.' O buru na O putara na ebube ahụ nke O nwere n'ebe Nna no tupu uwa adi, anyi agaraghi enwe ike idi ihè nke onuno Ya. Ka anyi wee hu ya ma ghara ibibi anyi, e kpuchiri ngosiputa nke ebube Ya. E ji mmadu kpuchie idi-Chineke Ya,—ebube ahụ a na-adighi ahụ anya n'udi mmadu a na-ahụ anya."

"E gosiri ebube a di ukwu n'udi na n'akara ngosi. Ohia ahụ na-enwu oku, nke Kraist putara n'ime ya nye Mozis, kpughere Chineke. Akara ngosi a hoputara iji nochite anya Chi ahụ bu obere ohia di umeala n'obi, nke o yiri ka o nweghi ihe o bu na-adota mmasi. N'ime ya ka e zoro Onye Ebighi Ebi. Chineke, onye juputara n'ebere niile, kpuchiri ebube Ya n'udi kachasi di umeala n'obi, ka Mozis wee nwee ike ile ya anya ma di ndu. Otu a kwa, n'ime ogidi igwe ojii n'ehihie na ogidi oku n'abali, Chineke na ndi Izrel kparita uka, na-ekpughere mmadu uche Ya, ma na-ekesakwa ha amara Ya. E mere ka ebube Chineke di juu, kpuchiekwu idi ukwu Ya,

ka ọhụhụ na-adighi ike nke mmadu ndi nwere njedebe wee nwee ike ihu ya. Otu a ka Kraist ga-esi bja n' "ahu mmechuihu anyi" (Ndi Filipai 3:21, R. V.), "n'oyiyi mmadu." N'anya uwa, O dighi mma o bula O nwere nke ga-eme ka ha choo Ya; ma O bu Chineke ahụ e mere anu ahụ, ihè nke eluigwe na uwa. E kpuchiri ebube Ya, e zoro idi ukwu na ebube eze Ya, ka O wee nwee ike ibiaru ndi mmadu na-eru uju na ndi a na-anwa onwunwa nso."

"Chineke nyere Mozis iwu maka Izrel, si, 'Ka ha meere M ebe nso; ka M wee biri n'etiti ha' (Opupu 25:8), O wee biri n'ebe nso ahụ, n'etiti ndi Ya. N'oge nile ha na-awaghari n'ozara n'uzo na-agwu ike, ihe nnochianya nke onuno Ya nonyere ha. Otu a kwa ka Kraist guzobere uloikwu Ya n'etiti ogige obibi mmadu anyi. O tinyere uloikwu Ya n'akuku uloikwu ndi mmadu, ka O wee biri n'etiti anyi, ma mee ka agwa na ndu Ya nke Chukwu buru ihe anyi maara nke oma. 'Okwu ahụ ghoru anu ahụ, O wee maa uloikwu n'etiti anyi (anyi wee hu ebube Ya, ebube di ka nke Okpara O Muru Naani Ya sitere n'aka Nna), juputara n'amara na eziokwu.' Jon 1:14, R. V., margin."

"N'ihia na Jisos biara ibi n'etiti anyi, anyi maara na Chineke maara ule anyi, ma na-enwekwa obi ebere n'ahuhu anyi. Nwa nwoke na nwa nwanyi o bula nke Adam puru ighota na Onye Okike anyi bu enyi ndi mmehie. N'ihia na n'ihe ozizi amara o bula, nkwa onu o bula, oru ihunanya o bula, mma-adoro-mma nke Chineke o bula e gosiputara n'ime ndu Onye Nzoputa n'uwa, anyi na-ahu 'Chineke nonyere anyi.'"

"Setan na-anochi iwu ihunanya nke Chineke anya di ka iwu icho odimma onwe onye. O na-ekwuputa na o gaghị ekwe omume ka anyi debe ukpuru iwu ya. O na-ebo Onye Okike ebubo maka odida nke ndi muru anyi mbu, ya na ahuhu nile sitere na ya puta, si otu a na-eduga mmadu ile Chineke anya dika onye malitere mmehie, na nhujanya, na onwu. Jisos biara ikpughe aghughu a. Di ka otu n'ime anyi, O ga-enye ihe nlereanya nke nrubeisi. N'ihia nke a ka O were odidi anyi n'ahu Ya, wee gafee n'ihe ndi anyi na-ahu. 'N'ihe nile O kwesiri ka eme Ya ka O yie umunne Ya.' Ndi Hibru 2:17. O buru na e nwere ihe o bula anyi ga-ata ahuhu nke Jisos na-ataghi, mgbe ahụ n'ebe a Setan ga-anochi ike Chineke anya dika ihe na-ezughu anyi. N'ihia ya, a nwara Jisos 'n'ihe nile dika a na-anwa anyi.' Ndi Hibru 4:15. O tachiri obi n'onwunwa o bula nke anyi no n'okpuru ya. Ma O jighi n'ihia onwe Ya ike o bula nke a na-enyeghikwa anyi n'efu. Di ka mmadu, O zutere onwunwa, wee merie ya n'ike e nyere Ya site n'aka Chineke. O na-asị, 'O na-atọ m uto ime uche Gi, O Chineke m: ee, iwu Gi di n'ime obi m.' Abu Oma 40:8. Ka O na-ejehari ejehari na-eme ezi ihe, na-agwokwa ndi nile Setan mere ka ha buru ndi a na-emekpa ahụ, O mere ka o doo mmadu anya agwa iwu Chineke na odidi nke ije ozi Ya. Ndu Ya na-agba ama na o ga-ekwe omume ka anyi kwa debe iwu Chineke."

"Site n'ibu mmadu Ya, Kraist meturu mmadu aka; site n'ibu Chineke Ya, O jidesiri ocheeze Chineke ike. Di ka Nwa nke mmadu, O nyere anyi ihe nlereanya nke nrubeisi; di ka Nwa nke Chineke, O na-enye anyi ike irube isi. O bu Kraist Onye si n'etiti ohia na-ere oku n'Ugwu Horeb gwa Mozis, si, 'ABU M ONYE M BU.... Otu a ka i ga-agwa umu Izrel, ABU M ezitela m unu.' Opupu 3:14. Nke a bu nkwa nke mgbaputa Izrel. Ya mere mgbe O biara 'n'oyiyi mmadu,' O kposara Onwe Ya dika ABU M. Nwa ahụ nke Betlehem, Onye Nzoputa di umeala n'obi na nke di nwayo, bu Chineke 'egosiri n'anu ahụ.' 1 Timoti 3:16. O na-agwakwa anyi, si:

‘ABU M Ezi Onye-ozuzụ-aturu ahụ.’ ‘ABU M Achicha di ndu ahụ.’ ‘ABU M Uzọ ahụ, Eziokwu ahụ, na Ndu ahụ.’ ‘Enyewo M ike niile n’eluigwe na n’ụwa.’ Jọn 10:11; 6:51; 14:6; Matiu 28:18. ABU M bu nkwenye nke nkwa o bu. ABU M; atula egwu. ‘Chineke nonyere anyi’ bu nkwa doro anya nke nnaputa anyi n’aka mmehie, na nkwenye nke ike anyi irube isi n’iwu nke eluigwe.” The Desire of Ages, 23, 24.